

OBWIESZCZENIE

o braku potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Lipka na lata 2024-2039”

Na podstawie art. 48 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2023 poz. 1094), Wójt Gminy Lipka podaje do publicznej wiadomości informację o braku potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu pn. „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Lipka na lata 2024-2039”.

Zgodnie z zapisem w art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2023 poz. 1094), organy inspekcji sanitarnej uczestniczą w uzgadnianiu odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów dokumentów, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. ustawy. Organ administracji opracowujący projekt dokumentu może po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 ww. ustawy, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy. Przedmiotowy dokument należy do grupy projektów innych niż wymienione w art. 46 ww. ustawy, gdyż „nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”. W związku z powyższym uzgodnienia, co do ewentualnej potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przekazanego projektu dokumentu należy dokonać z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

Zgodnie z art. 47 oraz w związku z art. 57 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2023 poz. 1094), wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z wnioskiem o ustalenie braku potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Lipka na lata 2024-2039”.

W piśmie z dnia 15 maja 2024 r. (znak WOO-III.410.186.2024.ET.3) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu wskazał, iż przedmiotowy dokument nie stanowi dokumentów wymienionych w art. 46 i art. 47 ustawy ooś, a tym samym w przedmiotowym przypadku nie istnieje ustawowa możliwość „uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska. Organ opracowujący dokument – Wójt Gminy Lipka nie widzi podstaw do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,

o czym zawiadamia w niniejszym oświadczeniu. W związku z powyższym brak jest potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 24 kwietnia 2024 r. odstąpił od zajęcia stanowiska w przedmiotowej sprawie. Projekt przedmiotowego dokumentu nie stanowi dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2, nie będzie wyznaczał ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym organ uznał, że nie posiada kompetencji do uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu.

Ponadto zgodnie z art. 19 ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne oraz art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2023 poz. 1094) Wójt Gminy Lipka zawiadomił o wyłożeniu do publicznego wglądu „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Lipka na lata 2024-2039”. Dokument był wyłożony do publicznego wglądu w Urzędzie Gminy Lipka, ul. Kościuszki 28, 77-420 Lipka, w dniach od 09.04.2024 r. do 30.04.2024 r. w godzinach urzędowania oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Lipka. W wyznaczonym terminie, do wyłożonego do wglądu publicznego dokumentu, nie wpłynęły żadne uwagi ani wnioski.

Niniejsze obwieszczenie zostaje podane do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Lipka oraz na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Gminy Lipka.

Uzasadnienie braku potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Lipka na lata 2024-2039” zamieszczono w załączniku do niniejszego obwieszczenia.

UZASADNIENIE

braku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Lipka na lata 2024-2039”

Sporządzono na podstawie art. 49 ustawy z 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2023 poz. 1094).

„Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Lipka na lata 2024-2039” jest dokumentem strategicznym, którego celem jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego gminie, a także wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz sposoby racjonalizacji wykorzystania energii. Projekt analizuje sposób pokrycia zapotrzebowania gminy na energię cieplną, elektryczną i paliwa gazowe, politykę przedsięwzięć energetycznych w tym zakresie oraz sposoby racjonalizacji wykorzystania energii, a także możliwości wykorzystania lokalnych zasobów energii odnawialnej. W zakresie planowanych do realizacji działań wskazuje jedynie kierunki interwencji, które będą realizowane przez przedsiębiorstwa energetyczne, samorząd oraz przez społeczeństwo. Dokument obejmuje wyłącznie obszar gminy Lipka i nie wykracza poza nią.

1) Charakter działań przewidzianych w projekcie dokumentu.

Działania, wymienione w projektowanym dokumencie obejmują potencjalne możliwości realizacji celów w Gminie Lipka, które są następujące:

1.1 W odniesieniu do wytwarzania i przesyłu ciepła

- Propagowanie i popieranie wytwarzania ciepła przez jednostki produkujące ciepło i energię elektryczną w skojarzeniu (mikrokogeneracja), najlepiej przy wykorzystaniu lokalnych zasobów energetycznych.
- Stosowanie elektronicznych regulatorów automatyzujących proces wytwarzania i przesyłu energii cieplnej i dostosowujących produkcję ciepła do aktualnych warunków pogodowych i zapotrzebowania użytkowników (regulacja pogodowo-czasowa).
- Stosowanie technologii niskoemisyjnych wytwarzania ciepła w budynkach (wysokosprawne kondensacyjne kotły gazowe lub olejowe bądź na biomasę z niską emisją pyłów i cząsteczek stałych).
- Dostosowanie istniejących kominów do specyficznych wymogów jakie stawia zastosowanie kotłów opalanych gazem lub olejem opałowym, przez stosowanie wkładek z blachy stalowej chromoniklowej, bądź budowie nowych kominów zewnętrznych dwuciennych ze stali chromoniklowej.
- Stosowanie stacji uzdatniania wody, przedłużającej żywotność urządzeń grzewczych i instalacji, i gwarantujących zachowanie wysokiej sprawności, dzięki znacznej redukcji odkładania się kamienia kotłowego na powierzchniach ogrzewalnych kotłów i w rurociągach instalacji.
- Przegląd i dostosowanie urządzeń wytwarzania do aktualnego zapotrzebowania na energię lub urządzeń o wysokiej możliwości moderacyjnej z racji spadku sprawności przy niskim obciążeniu urządzeń.
- Wspieranie i promocja wykorzystania lokalnych zasobów energii (biomasa, energia słoneczna, energia gruntu, odpady stałe) do celów wytwórczych ciepła.

1.2 W odniesieniu do użytkowania ciepła

- Podejmowanie przedsięwzięć związanych ze zwiększeniem efektywności wykorzystania energii cieplnej w obiektach gminnych (termorenowacja i termomodernizacja budynków, modernizacja wewnętrznych systemów ciepłowniczych oraz wyposażanie w elementy pomiarowe i regulacyjne, wykorzystywanie ciepła odpadowego) oraz wspieranie przedsięwzięć termomodernizacyjnych podejmowanych przez użytkowników indywidualnych (np. prowadzenie doradztwa, auditingu energetycznego).
- Modernizacja wewnętrznych układów c.o. połączona z opomiarowaniem i automatyką regulacyjną pogodową.
- Dla nowo projektowanych obiektów wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu uwzględniających proekologiczną i energooszczędną politykę państwa (np. użytkowanie energii przyjaznej ekologicznie, stosowanie energooszczędnych technologii w budownictwie, opłacalne wykorzystywanie energii odpadowej i inne).
- Popieranie i promowanie indywidualnych działań właścicieli lokali polegających na przechodzeniu do użytkowania na cele grzewcze i sanitarne ekologicznie czystszych rodzajów paliw lub energii elektrycznej albo energii odnawialnej.

1.3 W odniesieniu do użytkowania energii elektrycznej

- Stopniowe przechodzenie na stosowanie energooszczędnych źródeł światła w obiektach użyteczności publicznej oraz dążenie do wprowadzenia innowacyjnych i energooszczędnych technologii do oświetlenia ulic, placów itp.
- Przeprowadzanie regularnych prac konserwacyjno - naprawczych urządzeń i czyszczenia oświetlenia.
- Stosowanie urządzeń energooszczędnych o najwyższej sprawności.
- Redukcja strat energii elektrycznej poprzez automatyzację wykorzystania urządzeń dostosowanej do potrzeb użytkownika.
- Tam, gdzie to możliwe sterowanie chwilowym obciążeniem poprzez przesuwanie okresów pracy odbiorników energii elektrycznej na godziny poza szczytem energetycznym.
- Wybór najkorzystniejszej oferty przedstawionej przez sprzedawców energii, tworzenie grup zakupowych negocjujących wspólny zakup energii.
- Monitoring i aktualizacja wartości mocy zamówionej w przedsiębiorstwie energetycznym.
- Poprawa efektywności energetycznej

2. Poprawa efektywności energetycznej

2.1 Efektywność energetyczna

Zgodnie z art. 6 ustawy o efektywności energetycznej z dnia 20 maja 2016 r., zadaniem jednostek sektora publicznego w przedmiotowym zakresie jest stosowanie co najmniej dwóch środków poprawy efektywności energetycznej. Środkami poprawy efektywności energetycznej są:

- 1) realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej,
- 2) nabycie urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji,
- 3) wymiana eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na urządzenie, instalację lub pojazd, o których mowa w pkt 2, lub ich modernizacja,
- 4) realizacja przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów,

- 5) wdrażanie systemu zarządzania środowiskowego, o którym mowa w art. 2 pkt 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylającego rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE (Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009, str. 1, z późn. zm.), potwierdzone uzyskaniem wpisu do rejestru EMAS, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o krajowym systemie ekzarządzania i audytu (EMAS) (Dz. U. poz. 1060).

Jednostka sektora publicznego informuje o stosowanych środkach poprawy efektywności energetycznej na swojej stronie internetowej lub w inny sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

2.2 Możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w gminie Lipka to:

Według pozycji 1:

- realizacja przedsięwzięć zmierzających do redukcji zużycia energii tak ciepłej jak i elektrycznej,
- wspieranie rozwoju instalacji OZE poprzez tworzenie grup składających się z jednostek gminnych i podmiotów prywatnych chętnych do instalacji urządzeń OZE – obniżenie kosztów prac i materiałów poprzez efekt skali przy realizacji wielu instalacji oraz podniesienie możliwości finansowania poprzez wspólne ubieganie się o dofinansowanie,
- przy dokonywaniu zamówień publicznych wdrażanie wytycznych Unii Europejskiej określonych jako „Zielone zamówienia publiczne”, podczas których pod uwagę brane są również aspekty związane z ochroną środowiska.

Według pozycji 2:

- w przypadku dokonywania zakupów nowych urządzeń, instalacji i pojazdów dla jednostek gminnych nabywanie urządzeń o niskim zużyciu energii,

Według pozycji 3:

- w przypadku wymiany urządzeń, instalacji i pojazdów dla jednostek gminnych nabywanie urządzeń o niższym zużyciu energii niż urządzenie zastępowane,

Według pozycji 4:

- przebudowa i remont budynków należących do jednostek z uwzględnieniem zmniejszenia zapotrzebowania na energię końcową budynku szczególnie poprzez termomodernizację, wymianę źródeł ciepła i instalacji ogrzewczej na jednostki o wyższej sprawności energetycznej,

Według pozycji 5:

- wdrożenie systemu zarządzania środowiskowego.

Ponadto Art. 7. ww. ustawy wprowadza możliwość, że jednostka sektora publicznego może realizować i finansować przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia tego samego rodzaju służące poprawie efektywności energetycznej na podstawie umowy o poprawę efektywności energetycznej.

Stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć

W projektowanym dokumencie nie wskazano zadań, które należą do kategorii zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziałujących na środowisko. Projekt zakłada potencjalne działania mające na

celu zwiększenie efektywności energetycznej, bezpieczeństwa energetycznego i rozwój odnawialnych źródeł na terenie gminy.

Powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach

„Projekt Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Lipka na lata 2024-2039” jest powiązany z działaniami przewidzianymi w dokumentach oraz politykach na szczeblu międzynarodowym (Unii Europejskiej), krajowym, regionalnym i lokalnym.

Główny cel projektu dokument, którym jest rozwój gospodarki niskoemisyjnej w gminie Lipka wpisuje się w cele Europejskiego Zielonego Ładu, w szczególności w obniżenie emisyjności sektora energii oraz w zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków. Projekt jest też zgodny z Polityką energetyczną Polski do 2040 roku w szczególności z głównym celem polityki energetycznej państwa, którym jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych.

Projekt dokumentu wpisuje się w cele Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020). Działania w projekcie dokumentu realizują wyznaczony w SPA2020 kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu.

Projekt wpisuje się również w Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (KPEiK) w zakresie wzrostu efektywności energetycznej o 23 % i 21-23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto.

Cele projektowanego dokumentu wpisują się też w Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej.

Program ten został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego XXI/391/20. i wskazuje powody występowania przekroczeń norm jakości powietrza w strefie wielkopolskiej oraz przedstawia skuteczne i możliwe do zrealizowania działania, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza.

Ponadto projektowany dokument jest zgodny, jak wspomniano powyżej, ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipka.

Wszystkie podane wyżej dokumenty zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska

Podstawowym celem dokumentu jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego gminy zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju oraz oszczędnego gospodarowania zasobami energii pierwotnej. Zgodnie z prognozami działania planowane do realizacji dzięki ograniczeniu zużycia energii pierwotnej na skutek działań w zakresie efektywności energetycznej oraz zmiany sposobu ogrzewania zmniejszą presję z działalności człowieka umożliwiając rozwój z poszanowaniem środowiska oraz bezpieczeństwa (w tym zdrowotnego) mieszkańców gminy. Pozwoli to m.in. na podniesienie jakości powietrza w gminie i zmniejszy zagrożenia zdrowotne dla ludzi i zwierząt. W rezultacie zaplanowane w projektowanym dokumencie działania pozwolą na bardziej zrównoważony rozwój gminy Lipka realizując tym samym założenia prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.

Powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska

„Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Lipka” wychodzi naprzeciw problemom zdefiniowanym w Zielonym Ładzie, a także w PEP2030 oraz w SPA2020. Działania i rozwiązania przyjęte w nim obejmują problematykę zrównoważonego rozwoju gospodarczego, w tym antropopresji na środowisko przyrodnicze, wskazując na rozwiązania z zakresu energetyki, które takie wpływy minimalizują. Ponadto zakres dokumentu obejmuje problematykę zanieczyszczenia powietrza kładąc nacisk na wymianę głównych emitorów niskiej emisji powierzchniowej oraz punktowej na mniej szkodliwe. Jest też w tym zakresie spójny z Programem ochrony środowiska dla Gminy Lipka.

2) Rodzaj i skala oddziaływania na środowisko

Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań

Projekt dokumentu przewiduje ewentualne działania związane z modernizacją, sieci elektroenergetycznych i przyłączaniem nowych odbiorców do sieci oraz wymianą indywidualnych źródeł ciepła, pracami termomodernizacyjnymi i zwiększeniem efektywności energetycznej, m.in. poprzez wymianę opraw świetlnych oświetlenia ulicznego, a także z wykorzystaniem mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii, przede wszystkim fotowoltaiki.

W wypadku ewentualnych inwestycji liniowych, oddziaływania będą występować przede wszystkim na etapie realizacji. Będą obejmować emisję spalin do powietrza podczas realizacji inwestycji, hałas ze strony ciężkiego sprzętu oraz naruszenie powierzchni ziemi (wykopy) w ciągu inwestycji. Konieczne może być usunięcie elementów przyrody ożywionej (drzewa lub/i krzewy), co jednak będzie uzależnione od przebiegu inwestycji. Oddziaływanie przedsięwzięć będzie ograniczone na etapie realizacji do najbliższego otoczenia inwestycji. Oddziaływania te będą miały charakter jednorazowy oraz odwracalny – po zakończeniu inwestycji zostanie przywrócony stan sprzed jej realizacji, a w wypadku konieczności usunięcia drzew lub/i krzewów przewidziane zostaną działania kompensacyjne (nowe nasadzenie bądź inne działania wskazane przez właściwy organ). Na etapie eksploatacyjnym nie powinny wystąpić znaczące negatywne oddziaływania na środowisko i człowieka. W wypadku inwestycji w zakresie infrastruktury elektroenergetycznej na etapie eksploatacji pojawią się oddziaływania w postaci promieniowania elektromagnetycznego. Będzie to minimalizowane przez przestrzeganie zakazów i ograniczeń wynikających z obowiązujących przepisów prawa.

Zadania będą realizowane zgodnie z następującymi założeniami:

- unikanie przebiegu tras i robót na istniejących oraz planowanych do ochrony obszarach cennych przyrodniczo, w tym: NATURA 2000,
- prowadzenie inwestycji w sposób zapobiegający przecinaniu i defragmentacji struktur przyrodniczych, minimalizując lub zapobiegając sytuacjom konfliktowym na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych,
- przeprowadzenie wymaganej oceny oddziaływania na środowisko danej inwestycji, wraz z inwentaryzacją siedlisk przyrodniczych i gatunków występujących na obszarze objętym zadaniem – o ile zostanie wyznaczony taki obowiązek na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji inwestycji,
- uwzględnienie, na etapie opracowywania studiów wykonalności, wszystkich zagadnień związanych z ochroną środowiska (zarówno elementów przyrody ożywionej, jak i nieożywionej),
- w przypadku oszacowania możliwości wystąpienia oddziaływań ponadnormatywnych poza terenem, do którego inwestor posiada tytuł prawny – tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania,

- właściwe planowanie wymaganych działań kompensacyjnych,
- zapewnienie stałego nadzoru wykonywanych prac budowlanych, prowadzonego przez wykwalifikowanych specjalistów,
- stosowanie produktów, materiałów oraz technologii o wysokim stopniu jakości i nowoczesności.

Działania przewidziane projektowanym dokumentem nie należą do katalogu przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu, a ich oddziaływanie na środowisko będzie nieznaczne i w większości ograniczone do etapu realizacyjnego. W wypadku wymiany i montażu nowych kotłów grzewczych u odbiorców indywidualnych w ramach realizacji Uchwały antyśmogowej uciążliwość na etapie eksploatacji będzie emisja spalin do powietrza, która jednak będzie niższa niż dotychczasowa, co będzie oznaczało, że oddziaływanie środowiskowe i na zdrowie ludzi ulegnie zmniejszeniu.

W wypadku prac związanych ze zwiększeniem efektywności energetycznej negatywne oddziaływania ograniczone będą do etapu realizacji inwestycji i minimalizowane będą przez zastosowanie właściwych przepisów oraz przestrzeganie obowiązujących procedur.

Planowane do realizacji instalacje odnawialnych źródeł energii należą do kategorii mikroinstalacji (w związku ze swoją skalą niewielkie oddziaływania będą występować na etapie ich montażu oraz likwidacji inwestycji).

Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych

Skumulowane oddziaływania zaplanowanych do realizacji w ramach projektowanego dokumentu działań pozwolą na ograniczenie emisji do powietrza oraz zmniejszenie zużycia kopalnych źródeł energii, a także zminimalizują wpływ oddziaływania człowieka na środowisko.

Ze względu na lokalny charakter działań nie przewiduje się oddziaływań transgranicznych.

Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska

Działania przewidziane do realizacji w ramach „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Lipka na lata 2024-2039” nie stwarzają ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska. Natomiast brak realizacji tych zadań może prowadzić do zwiększenia wspomnianego ryzyka, przede wszystkim w zakresie niezmiennej wysokości emisji do powietrza zanieczyszczeń pochodzących z procesu spalania paliw niskiej jakości w kotłach i piecach.

Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko

Obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu

Gmina Lipka to gmina wiejska położona na Pojezierzu Krajeńskim w województwie wielkopolskim, w powiecie złotowskim. Północna granica gminy biegnie wzdłuż rzeki Dobrzyńki, fragment wschodniej-wzdłuż rzeki Łobzonki. Gmina położona jest w północno-wschodniej części powiatu złotowskiego i graniczy:

- od południa z gminą Zakrzewo
- od zachodu z gminą Złotów i Okonek
- od północy z województwem pomorskim – powiat człuchowski
- od wschodu z województwem kujawsko-pomorskim – powiat sępoleński.

Gmina Lipka jest gminą wiejską i zajmuje 11,5% powierzchni powiatu złotowskiego. Najbardziej urozmaicona i atrakcyjna krajobrazowo jest zachodnia część gminy. Najwyższym punktem w gminie o rzędnej 168,1 m n.p.m. (Kiełpin - Jary) jest teren wysoczyzny morenowej, spiętrzony pagórkami

moreny czołowej, pocięty rynkami jeziornymi i odpływami wód polodowcowych. Wysoczyzna morenowa opada stromo na północy ku rzece Debrzynie. Gmina posiada znikomą ilość jezior. Poprzez obszar gminy Lipka przebiegają następujące drogi:

- droga wojewódzka nr 188 relacji Piła – Człuchów
- drogi powiatowe
- drogi gminne.

Drogi powiatowe na terenie gminy są w przeważającej większości utwardzone i w dobrym stanie. Jednakże wiele pozostaje wciąż w stanie niezadawalającym. Obszar Gminy przecinają również szlaki wodne (atrakcyjna turystycznie rzeka Gwda) i kolejowe (relacja Lipka – Piła, Lipka- Chojnice), co sprzyja rozwojowi turystyki.

Sieć osadnicza gminy jest dość różnorodna. Tworzy układ administracyjno-przestrzenny, w którym wyróżnia się ośrodek gminny – Lipka oraz 18 wsi sołectkich: Batorowo, Batorówko, Białobłocie, Bługowo, Czyżkowo, Debrzno Wieś, Kiełpin, Laskowo, Łąkie, Mały Buczek, Nowe Potulice, Nowy Buczek, Osowo, Potulice, Scholastykowo, Trudna, Wielki Buczek. Dwie wsie: Gogolin i Stołuńsko wchodzi w obszar sołectw Kiełpin i Osowo. Największymi miejscowościami (pod względem ilości mieszkańców) są Lipka (licząca ponad 2000 mieszkańców) oraz Łąkie (zamieszkała przez ponad 500 mieszkańców). W tych wsiach mieszka około 47% mieszkańców gminy. Drugą ważną grupę stanowią wsie o zaludnieniu w granicach 300-500 osób. Do tej grupy należą dwie wsie - Scholastykowo i Debrzno Wieś, w których łącznie mieszka 13,2% ludności gminy. Łącznie w czterech największych wsiach mieszka około 60% ludności gminy.

Formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

W granicach gminy Lipka występują dwie obszarowe formy ochrony - obszary chronionego krajobrazu i obszary Natura 2000, poza tym punktowe (obiektywne) formy ochrony - pomniki przyrody.

1) Obszary chronionego krajobrazu

Wzdłuż wschodnich granic gminy rozciąga się północny kraniec Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Łobżonki i Bory Kujańskie”. Aktualnie obowiązującym aktem prawnym w stosunku do tego obszaru jest Rozporządzenie 5/98 Wojewody Piłskiego z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie piłskim (Dz. Urz. Woj. Pil. Nr 13, poz. 83), z zastrzeżeniem braku możliwości stosowania niektórych jego przepisów, które w związku ze zmianami dokonywanymi w kolejnych wersjach ustawy o ochronie przyrody nie zostały w wyznaczonym terminie dostosowane do przepisów ustawowych (np. zakaz lokalizacji zabudowy w odległości mniejszej niż 100 m od brzegów jezior, rzek i cieków wodnych), ponieważ rozporządzenie Nr 1/08 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 stycznia 2008 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Łobżonki i Bory Kujańskie” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 7 poz. 138) zostało unieważnione wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu sygn. akt. IV SA/Po 720/11 z 22 września 2011 roku. Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Łobżonki i Bory Kujańskie zajmuje fragment doliny Łobżonki. Prezentuje sobą znaczne walory krajobrazowe na tle monotonna pól uprawnych. Najciekawsze elementy przyrodniczo-krajobrazowe tworzą malowniczą dolinę rzeczną, a także znaczne powierzchnie leśne na żyznych siedliskach.

Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy o powierzchni 35 535 ha, zajmuje dolinę rzeki Gwdy od północnych granic byłego woj. piłskiego do Piły, Równinę Wałecką od Gwdy do rzeki Dobrzyca, Pojezierze Wałeckie od Wałcza do Mirosławca oraz niewielkie fragmenty Pojezierza Krajeńskiego w rejonie jez. Wapińskiego i wzgórze morenowe w okolicach Kiełpina. Obszar ten został

powołany tym samym rozporządzeniem, co wcześniej omawiany obszar i jego stan prawny jest analogiczny, z tym że przyczyną tego stanu jest inny wyrok tego samego sądu - IV SA/Po 709/10, stwierdzający nieważność rozporządzenia nr 212/06 Wojewody Wielkopolskiego w sprawie obszaru chronionego krajobrazu "Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy" (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 201 poz. 4770). Obszar ten pozostaje jednym z najcenniejszych przyrodniczo terenów w granicach gminy Lipka. Obejmuje tereny charakteryzujące się bogactwem walorów przyrodniczych, obecnością głęboko wciętych dolin rzecznych (Debrzynka), urozmaiconą rzeźbę terenu. Zlokalizowane tu wzgórza morenowe z najwyższym wzniesieniem - Brzuchową Górą (208 m n.p.m.) nosi lokalną nazwę Szwajcaria Kiełpińska.

2) Obszary Natura 2000

Na terenie gminy Lipka znajdują się tereny położone w granicach dwóch ostoi obszarów Natura 2000. Są to: PLH300040 „DOLINA ŁOBŻONKI” i PLH300047 „DOLINA DEBRZYŃKI”

PLH300040 „DOLINA ŁOBŻONKI”

Obszar chroni rzekę Łobżonkę wraz z fragmentami dopływów - Lubczą i Orlą oraz tereny do nich przyległe, stanowiąc jeden z najcenniejszych obszarów przyrodniczych na Krajnie (Pojezierzu Krajeńskim). Osią obszaru jest około 60 kilometrowa dolina rzeki Łobżonki od okolic Białobłocia i Lutówka aż po dolinę rzeki Noteć (poniżej Osieka n/Not). W rzekach dominuje żwirowo-piaszczysty charakter dna i szybki nurt nawiązujący do rzek podgórskich. Ostoję wyróżnia obecność bogatych florystycznie, właściwie wykształconych grądów w odmianie krajeńskiej oraz znaczne powierzchnie ekstensywnie użytkowanych łąk. Cechą ostoi jest bogactwo w siedliska i gatunki z załączników I i II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz rola korytarza ekologicznego o znaczeniu ponadregionalnym. Obszar jest szczególnie istotny dla ochrony żyznych postaci lasów, zwłaszcza grądów środkowoeuropejskich. W obszarze znajdują się także żyzne buczyny pomorskie. Rzeki znajdujące się na terenie obszaru w różnych fragmentach zawierają siedliska charakterystyczne dla tzw. rzek włosienicznikowych. W dolinach rzek najbardziej znamienne są łąki o zwykle ekstensywnej formie użytkowania. W ich obrębie, poza rzadkimi elementami flory, występuje motyl czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*) oraz związana z rzekami ważka trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*). Rzeki przepływają przez kilka jezior eutroficznych, a Łobżonkę towarzyszą niewielkie starorzecza. Znamienne są również dobrze zachowane i zróżnicowane łągi olszowe. Na zboczach dolin rzecznych występują niekiedy murawy kserotermiczne.

Istotną rolę siedliskotwórczą pełnią ekosystemy torfowisk mszarnych, borów i brzeziny bagiennych, jak i jezior dystroficznych. W ekosystemach tych występuje szereg gatunków zagrożonych i/lub chronionych w skali kraju oraz rzadkich w regionie. W dolinach rzek, bądź w strefach brzegowych niektórych jezior ramienicowych, można znaleźć torfowiska nakredowe i młaki, w obrębie których występują storczyk lipiennika i mech sierpowiec błyszczący.

PLH300047 „DOLINA DEBRZYŃKI”

Dolina niewielkiej rzeki Dobrzyńki ma wielkie znaczenie dla europejskiej przyrody przez wzgląd na występowanie na tej terenie priorytetowych siedlisk. Na zboczach doliny zachował się starodrzew bukowy (kompleks buczyn i grądów subatlantyckich) obok wiszących torfowisk źródłiskowych i przepływowych torfowisk alkalicznych. Większa część torfowisk charakteryzuje się doskonałymi warunkami wodnymi. Co ciekawe, w dolinie dobrze zachowała się naturalna strefowość roślinności.

Z gatunków wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej stwierdzono tu występowanie 4 gatunków bezkręgowców, w tym poczwarówki i czerwończyka nieparka oraz rośliny skalnicy torfowiskowej. Jest to drugie w całej północno-zachodniej Polsce znane stanowisko gatunku. Do szczególnie cennych, nie wymienionych w Załączniku II należą występujące na mechowiskach gatunki

mchów brunatnych, takie jak: *Tomentypnum nitens*, *Helodium blandowii* oraz *Paludella squarosa* – o wyjątkowo wysokiej liczebności. Do osobliwości zaliczyć można również liczne populacje storczyka krwistego i szerokolistnego. Na uwagę zasługuje też licznie występująca na torfowiskach narecznica grzebieniasta

3) Pomniki przyrody

Na terenie gminy Lipka znajdują się 24 pomniki przyrody: 22 pojedyncze drzewa i 2 grupy drzew. Wszystkie położone są na granicach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lipka.

Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Lipka

Lp.	Położenie		Gatunek	Obwód na wysokości pierśnicy [cm]	Wysokość drzewa [m]
	Oddział lub pododdział leśny	obręb ewidencyjny/leśnictwo			
1	2	3	4	5	6
1	90k	Białobłocie/Białobłocie	Lipa drobnolistna	340	18
2	117b	Potulice/Lipka	Sosna zwyczajna	340	25
3	120o	Potulice/Lipka	Dąb szypułkowy	410	25
4	167m	Potulice/Potulice	Dąb szypułkowy	470	28
5	46a	Potulice/Lipka	Jesion wyniosły	270	31
6	117d	Potulice/Lipka	Buk zwyczajny	346	26
7	117d	Potulice/Lipka	Buk zwyczajny	325	26
8	120b	Potulice/Lipka	Buk zwyczajny	368	33
9	121f	Potulice/Lipka	Dąb szypułkowy	410	28
10	132m	Mały Buczek/Osowo	Jesion wyniosły	292	29
11	132m	Mały Buczek/Osowo	Jesion wyniosły	256	27
12	132m	Mały Buczek/Osowo	Olsza czarna	240	26
13	132m	Mały Buczek/Osowo	Lipy drobnolistne 2szt.	680, 660	30, 28
14	132m	Mały Buczek/Osowo	Jodła szlachetna odm. błękitna	362	28
15	132m	Mały Buczek/Osowo	Buk zwyczajny odm. miedziana	346	26
16	132m	Mały Buczek/Osowo	Jesion wyniosły	343	27
17	132m	Mały Buczek/Osowo	Klon zwyczajny	331	30
18	132m	Mały Buczek/Osowo	Graby zwyczajne 164 szt.	120-140	14-16
19	132m	Mały Buczek/Osowo	Dąb szypułkowy	670	28
20	132m	Mały Buczek/Osowo	Lipa srebrzysta	470	30
21	132m	Mały Buczek/Osowo	Buk zwyczajny odm. purpurowa	440	30
22	144c	Potulice/Potulice	Dąb szypułkowy	440	29
23	144c	Potulice/Potulice	Dąb szypułkowy	410	28
24	172t	Potulice/Potulice	Dąb szypułkowy	500	27

W przypadku prowadzenia prac rekomendowanych do przeprowadzenia w ramach w ramach Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Lipka na lata 2024-2039 należy zwrócić uwagę:

Istnieje potencjalne negatywne oddziaływanie na gatunki zwierząt, może wystąpić w przypadku działań z zakresu termomodernizacji i remontów obiektów, a także montażu ogniw fotowoltaicznych na dachach budynków. W trakcie realizacji ww. działań może dochodzić do płoszenia lub zamurowywania gniazdujących tam ptaków, a także nietoperzy. Należy zwrócić uwagę na

występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*), w obrębie modernizowanych obiektów. Biorąc pod uwagę występowanie nietoperzy, przy tego typu pracach należy zwrócić szczególną uwagę czy w obrębie remontowanego obiektu nie znajdują się te zwierzęta.

W związku z powyższym koniecznym jest właściwe planowanie i prowadzenie ww. robót. W przypadku nieodpowiedniego ich wykonywania może dochodzić do naruszania zakazów wymienionych w § 7 rozporządzenia, m.in. zabijania i okaleczania ptaków lub nietoperzy, niszczenie ich jaj i postaci młodocianych oraz ich siedlisk, miejsc gniazdowania, lęgu lub schronień (zakazy). Także umyślne płoszenie i niepokojenie ww. gatunków jest dla nich zagrożeniem, gdyż prowadzić może, m.in. do porzucenia lęgów przez osobniki rodzicielskie. Dodatkowo przeprowadzone zamierzenia remontowe mogą uniemożliwić w przyszłości zakładanie gniazd przez bytujące tam wcześniej gatunki ptaków (np. poprzez montaż podbitek i uszczelnienie wszelkich szpar i nieciągłości elewacji wykorzystywanych wcześniej przez ptaki) lub też sprawić, że dane obiekty nie będą nadawały się w przyszłości do wykorzystania jako miejsca odpoczynku przez występujące tam wcześniej nietoperze (np. poprzez zagrodzenie dostępu do pomieszczeń wcześniej przez nie wykorzystywanych).

Najdogodniejszym terminem prowadzenia termomodernizacji obiektów budowlanych jest okres od 16 października do 28 lutego, przypadający poza okresem rozrodu większości gatunków zwierząt. W tym czasie wykonawca prac może, bez zezwolenia, zabezpieczyć wszelkie szczeliny i otwory wentylacyjne budynku przed zajęciem ich przez zwierzęta i nie dopuścić do założenia gniazd i przeprowadzenia lęgów przez ptaki w następnym sezonie.

Natomiast przed przystąpieniem do wykonywania przedmiotowych prac w terminie od 1 marca do 15 października należy bezwzględnie:

- upewnić się, czy w obrębie remontowanych budynków nie występują miejsca lęgowe ptaków lub rozrodu nietoperzy - obserwacje dotyczące zasiedlenia budynku powinny zostać przeprowadzone przez eksperta ornitologa i chiropterologa w okresie możliwie najkrótszym poprzedzającym planowaną inwestycję, tak aby uniknąć przykrych konsekwencji wstrzymania prac;
- w przypadku stwierdzenia zasiedlenia budynku przez chronione gatunki ptaków lub nietoperzy ekspert powinien wskazać dokładne miejsca ich przebywania tak, aby przed okresem lęgowym tych gatunków można było zamknąć nisze, szczeliny i dostępy do stropodachu wykorzystywane przez te zwierzęta. W momencie gdy planowane działania będą się wiązać z koniecznością realizacji czynności zakazanych w stosunku do nich, tj. z niszczeniem gniazd, jaj, czy też postaci młodocianych, inwestor zobowiązany jest do
- uzyskania, przed przystąpieniem do prac, zezwolenia właściwego organu ochrony przyrody. Jednakże przypadki takie należy traktować jako wyjątkowe, nie zaś jako zasadę w procesie inwestycyjnym;
- uzyskanie ww. zezwolenia nie jest wymagane w przypadku usuwania, w okresie od dnia 16 października do końca lutego, gniazd ptasich z obiektów budowlanych i terenów zieleni, jeżeli skutkuje odmową wydania zezwolenia;
- po przeprowadzeniu prac remontowych należy, w miarę możliwości, umożliwić ptakom i nietoperzom dalsze występowanie w obiektach budowlanych, poprzez stworzenie na remontowanych budynkach siedlisk zastępczych w postaci, np. budek lęgowych. Ich charakter, lokalizacja, parametry techniczne i zagęszczenie powinny być dobrane przez specjalistę ornitologa i chiropterologa odpowiednio do preferencji gatunków, które występowały tam wcześniej;

- w przypadkach, gdy obiekt budowlany wykorzystywany był przez jeryki *Apus apus*, a w ramach remontu stropodach budynku ocieplono materiałami sypkimi (np. przy użyciu granulatu wełny mineralnej, granulatu styropianu fibry celulozowej), należy całkowicie zrezygnować z pozostawiania otwartych otworów do stropodachów, gdyż materiały użyte do izolacji są niebezpieczne dla tego gatunku.

Ze względu na lokalizację, skalę oraz charakter zaprojektowanych działań, nie prognozuje się negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 oraz cele ochrony, przedmioty ochrony oraz integralność sieci Natura 2000 w kontekście zapisów art. 33 ustawy o ochronie przyrody.

Gmina Lipka w chwili obecnej nie posiada opracowanego dokumentu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.